

сягнення таких позитивних результатів: — учасники одержують і засвоюють велику кількість інформації на конкретних прикладах, що сприяє опануванню ними навичок прийняття конструктивних рішень; — змінюється мотивація учасників гри до засвоєння інноваційних знань; — накопичений у процесі гри досвід дає можливість правильніше оцінювати можливі реальні ситуації.

Кваліфікація проблеми, тобто приналежність її до певного типу.

а) *за функціональним критерієм* — аналітична або конструктивна; б) *за значенням* — стратегічна (ключова) або тактична; в) *за джерелом* — наслідок помилок людей або самого розвитку системи; г) *за ступенем розв'язання* — та, яку можливо вирішити (власними силами або з допомогою із зовні) і та, яку неможливо вирішити, тобто має два різновиди (неможлива для вирішення власними силами і неможлива для вирішення наданому етапі розвитку системи навіть з допомогою ззовні); д) *за структурою* — складно побудована проблема (ієрархічно, багаторівневого і багатопланового) або структурно проста; є) *за періодичністю* — регулярна (постійно виникає за певних умов) або епізодична, випадкова; ж) *за ступенем проблемності* — науково-практична (має високий ступінь невизначеності, а тому потребує залучення фахівців-учених) і практична (з малою невизначеністю, а тому може бути вирішена власними силами фахівців-практиків).

Тимчик Г. С., старший викладач
кафедри теорії та історії держави і права

АПРОБАЦІЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ДИСЕРТАЦІЙНОЇ РОБОТИ «АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВИЙ СТАТУС БІЖЕНЦІВ В УКРАЇНІ» В ПРОЦЕСІ ВИКЛАДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «НОРМОТВОРЧА ДІЯЛЬНІСТЬ»

Ефективне здійснення нормотворчої діяльності майбутніми юристами неможливе без практичного оволодіння знаннями правил, прийомів і засобів юридичної техніки підготовки різних видів нормативно-правових актів. Відомо, що в радянський час орієнтація викладання була спрямована на підготовку юристів-практиків, які займались виключно право застосовною діяльністю. Це врешті-решт вплинуло на те, що на

сьогодні нормативно-правові акти часто розробляються нефахівцями, що призводить до наявності значної кількості прогалин і колізій у праві. Тому при сучасній підготовці фахівців-юристів у ДВНЗ «Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана» особлива увага приділяється отриманню студентами необхідного багажу знань і здобуття практичних навичок, що є необхідними для підготовки грамотних спеціалістів, які вміють підготувати той чи той проект нормативного акту.

Вивчення навчальної дисципліни «Нормотворча діяльність» студентами юридичного факультету є актуальним і необхідним, оскільки на сьогоднішній день практично всі юристи в тій чи іншій мірі беруть участь у підготовці проектів різних нормативно-правових актів, у тому числі в сфері захисту прав і свобод людини (зокрема, біженців).

Основним завданням сучасної вищої освіти — це пошук нових ефективних шляхів набуття студентами практичних компетенцій у сфері їх майбутньої діяльності. Саме тому метою навчальної дисципліни «Нормотворча діяльність» є оволодіння студентами методами аналізу правових документів та отримання практичних навичок розробки проектів різних видів нормативно-правових актів, на прикладі розробки проектів законодавчих актів, що регулюють адміністративно-правовий статус біженців в Україні.

Водночас практична реалізація зазначеного завдання показала, що його виконання є можливим тільки при тісній співпраці викладача і студента, що уявляється можливим під час аудиторної роботи. Так, робоча навчальна програма курсу «Нормотворча діяльність» дозволяє докладно під час лекційних занять розглянути основоположні поняття нормотворчості у сфері захисту прав біженців, а під час семінарських занять — проаналізувати основні прийоми юридичної техніки, які використовуються при підготовці нормативно-правових актів, що регулюють адміністративно-правовий статус біженців. Результатом такої роботи є підготовка конкретних проектів нормативно-правових актів, що так чи інакше регулюють адміністративно-правовий статус біженців, що базується на визначенні студентами потенційних можливостей використання прийомів і засобів юридичної техніки для усунення колізій і прогалин у вітчизняному законодавстві, що регулює правовий статус біженців.

Отже, підготовка проектів нормативно-правових актів у сфері захисту прав і свобод біженців під час вивчення курсу «Нормотворча діяльність» дає можливість повною мірою сформулювати абс-

трактне, юридичне мислення студентів юридичного факультету на основі поняттєво-категоріального апарату, набуття вмінь і навичок роботи зі спеціальною літературою та юридичними актами, застосування загальнотеоретичних знань для розв'язання конкретних завдань.

Федоренко Г.О., канд. юрид. наук, доц.
кафедри теорії та історії держави і права

ФУНДАМЕНТАЛЬНІ ЗАГАЛЬНОСОЦІАЛЬНІ ОСНОВИ ЗДІЙСНЕННЯ АУДИТОРНОЇ РОБОТИ ВИКЛАДАЧА І СТУДЕНТА В УМОВАХ ФОРМУВАННЯ В УКРАЇНІ СОЦІАЛЬНО-ПРАВОВОЇ ДЕРЖАВИ

Як відомо, індивідуалізація навчання, насамперед, покликана допомогти кожному студенту розкрити свій творчий потенціал. У зв'язку з цим особливо важливим є одержання в процесі здійснення індивідуальної роботи *зворотного зв'язку між викладачем і студентом, підвищення мотивації студентів до систематичного навчання та розвитку творчого мислення*, що досягається, передусім, лише в умовах *прозорості, чесності та відкритості навчального процесу*.

При цьому, слід зазначити, що індивідуалізація навчання реалізується в процесі суб'єктивних стосунків між педагогом і студентом не лише в індивідуальній роботі, але і в процесі здійснення аудиторної роботи викладача і студента, що передбачає її проведення з урахуванням особливостей студентського колективу (студентської групи, курсу).

Як відомо, кожен колектив можливо розглядати як своєрідний суспільний організм, що являє собою певну складову соціальної системи вищого рівня. У спеціальній літературі наголошується на тому, що [1, с. 21] в усіх соціальних системах діє закон самозбереження, згідно з яким будь-яка соціальна система, так само, як і її окремих елемент, прагнуть зберегти свою цілісність.

Самозбереження системи залежить від багатьох факторів; одним із вагомих факторів самозбереження соціальних систем є держава та її вплив на соціальний організм, оскільки від цієї особливої соціальної інституції безпосередньо залежить стабі-